

ADOLPHUS JOANNES JULIUS CORIJN (1869-1933)

Wie de Antwerpse operageschiedenis van de eerste helft van vorige eeuw wil bestuderen, kan niet heen om de Gentenaar Adolphus Joannes Julius Corijn.

Adolphus Joannes Julius CORIJN werd geboren te Gent op 25 juni 1869 als zoon van het Gents echtpaar:

- Julius Jacobus CORIJN, geboren te Gent op 18 maart 1843 om 19:00 uur en overleden te Brussel op 12 maart 1939

gehuwd te Gent op 2 juli 1868 met

- Livina Victorina Libbrecht, geboren te Gent op 21 januari 1848 om 07:30 uur en overleden te Gent op 21 september 1885 om 11:30 uur

Zijn ouders baatten een kapperssalon uit op de Koormarkt te Gent en dit gezin telde 8 kinderen:

1.- Adolphus Joannes Julius CORIJN, geboren op vrijdag 25 juni 1869 om 08:00 uur in Gent en overleden op zaterdag 11 maart 1933 in Antwerpen, 63 jaar oud.

Hij is begraven op het kerkhof Schoonselhof - Antwerpen.

Adolphus Joannes Julius Corijn trouwde, 25 jaar oud, op donderdag 6 juni 1895 in Paris X (La France) met **Félicie Laure Ducroquet**, 32 jaar oud, geboren op zaterdag 12 juli 1862 in Paris (La France) en overleden in 1946 in Antwerpen, 83 of 84 jaar oud.

Zij werd begraven bij haar echtgenoot op het kerkhof Schoonselhof - Antwerpen.

2.- Julius Josephus Joannes CORIJN, geboren op zaterdag 19 oktober 1872 om 07:00 uur in Gent en aldaar overleden op dinsdag 10 juni 1890 om 20:00 uur, 17 jaar oud

3.- Alice Sidonia Constantia Ludovica CORIJN, geboren op maandag 25 mei 1874 om 15:30 uur in Gent en overleden in augustus 1971 in Brussel, 97 jaar oud.

Alice Sidonia Constantia Ludovica Corijn trouwde, 22 jaar oud, op zaterdag 22 mei 1897 in Paris I (La France) met **Eugène Georges Froliger**, 24 jaar oud, geboren op zaterdag 26 oktober 1872 om 19:00 uur in Paris X (La France) en overleden op zondag 29 april 1906 in Levallois-Perret (La France), 33 jaar oud.

4.- Hortensia Joanna CORIJN, geboren op zaterdag 22 mei 1875 om 17:00 uur in Gent en aldaar overleden op zondag 11 september 1876 om 10:00 uur, 1 jaar oud.

5.- Corinne Victoria Adriana CORIJN, geboren op donderdag 1 juni 1876 om 02:00 uur in Gent en overleden in augustus 1969 in Brussel, 93 jaar oud.

Corinne trouwde, 36 jaar oud, op donderdag 29 mei 1913 in Brussel met **André Jules Caneau**, 26 jaar oud, geboren op maandag 11 april 1887 in

Paris XI (La France) en overleden ten gevolge van tyfus op donderdag 8 augustus 1918 in Tachkent (Ouzbekistan), 31 jaar oud.

6.- August Raoul CORIJN, geboren op maandag 3 september 1877 in Gent om 15:00 uur en aldaar overleden op woensdag 25 september 1877 om 11:00 uur, 22 dagen oud.

7.- Gustave Adolphe Raoul Victor CORIJN, geboren op woensdag 28 september 1881 om 23:00 uur in Gent.

8.- Ferdinandus Clemens Jules CORIJN, geboren op vrijdag 5 juni 1885 om 22:00 uur in Gent.

Na een succesvolle internationale carrière als operazanger leidde Adolphus Joannes Julius Corijn van 1911 tot 1933 het Théâtre Français Royal in Antwerpen, toen gehuisvest in de Bourschouwburg.

In de conservatoriumbibliotheek bewaren we twee fraaie albums waarin de jonge Corijn het prille begin van zijn zangcarrière documenteerde. In de met goudopdruk en plantenmotieven gedecoreerde lederen albums van de gerenommeerde Britse drukkerij Marcus Ward & co. kleefde hij (of zijn trotse ouders?) allerlei krantenknipsels, recensies, concertprogramma's, brieven, postkaarten en telegrammen. Het groene album omspannt de jaren 1887 tot 1892 – en op de lege pagina's kleefde hij later wel nog knipsels uit de jaren 1895-1896; het blauwe album behandelt de jaren 1892 tot 1898.

Adolphus Joannes Julius Corijn studeerde aan het Gentse Conservatorium waar hij in 1890 eerste prijzen voor '*Chant français*' en '*Chant néerlandais*' behaalde. Geselecteerd uit 32 kandidaten van alle Belgische conservatoria kon hij zich daarna met een studiebeurs perfectioneren aan het Brusselse Conservatoire Royal waar hij in 1892 eerste prijzen voor '*Mimique*' en '*Chant lyrique*' in de wacht sleepte.

Adolphus Joannes Julius Corijn was een '*baryton-martin*' - een stemtype dat ook weleens werd omschreven als 'un ténor doté d'un cerveau.' Een van zijn favoriete aria's in zijn studiejaren was de arioso 'Aux troupes du sultan' uit *Le roi de Lahore* van Jules Massenet. Op zijn vroegste optredens zong hij ook graag 'L'étoile du soir' ('O Du mein holder Abendstern') uit *Tannhäuser* en de cavatine uit Charles Gounods historische fresco *Cinq mars*.

Kort na zijn afstuderen in Brussel werd Adolphus Corijn een contract aangeboden door het Grand Théâtre des Arts in Rouen. Het eerste document dat in het blauwe album kleeft, is dan ook een postkaart waarin Corijn zijn vader Julius Jacobus Corijn laat weten dat hij in Rouen

gedebuteerd is met de rol van stierentemmer Ourrias uit *Mireille* van Gounod: '*cela a très bien marché et le directeur m'a félicité.*' Enkele dagen later zong hij Valentin (*Faust*) en, volgens een krantenknipsel uit Le Petit Rouennais van 3 december 1892, ook Brétigny in Massenets *Manon*. Maar Corijn maakte vooral furore door er in zijn eerste weken 'au pied levé', zonder enige voorbereiding dus, op één en dezelfde dag in te vallen in André Maillarts succesopera *Les dragons de Villars* (matineevoorstelling) en Gaetano Donizetti's *La Favorite* (avondvoorstelling). Na dat huzarenstukje kroop operadirecteur José Bussac in zijn pen om vader Julius Jacobus Corijn van deze '*véritable tour de force*' op de hoogte te brengen en te benadrukken hoe blij hij was dat hij diens zoon had geëngageerd. Ook deze brief is in het album opgenomen, evenals een knipsel uit *Het Volksblad van Gent* dat van deze straffe toer melding maakt: 'Welk een genoeg voor zijn vader zulke tijdingen te ontvangen, hij die zich steeds zulke zware opofferingen getroost om het talent zijner kinderen te doen ontwikkelen.' Vader Julius Jacobus Corijn had inderdaad nog een jongere, getalenteerde vioolspelende dochter, Corinne, die zich na haar studies in Gent vervolmaakte bij Jean-Baptiste Colyns te Brussel. Daarna ging ze nog in Berlijn bij Joseph Joachim in de leer. Tijdens de zomermaanden gaven Adolphus Joannes Julius Corijn en zijn zus Corinne Corijn gezamenlijke optredens in hun geboortestad Gent, maar ook in het kuuroord Spa. Een van hun succesnummers was *Chant hindou*, het populaire lied voor zang, vioolsolo en piano van de Frans-Argentijnse componist Herman Bemberg. Ook Corinne Corijn zou trouwens een mooie carrière maken: ze werd violiste van Maria van Hohenzollern-Sigmaringen, gravin van Vlaanderen en moeder van koning Albert I; ze ontwikkelde een drukke concertpraktijk en leidde een eigen, geheel vrouwelijk strijkkwartet, het *Quatuor Corinne Corijn*.

Tijdens het seizoen 1893-1894 werd Adolphus Joannes Julius Corijn als 'baryton d'opéra-comique' geëngageerd door het Grand Théâtre van Montpellier. Daar debuteerde hij op 5 oktober 1893 als Valentin in *Faust*. Een postkaart uit het album leert dat hij daags nadien zijn vader op de hoogte bracht van zijn succesvol optreden: '*Excellent premier début hier soir, et chose étonnante pas de trac.*'

Vier dagen later zong hij in *Le cœur et la main* van Charles Lecocq en nog eens drie dagen later in Adolphus Joannes Julius Adams *Si j'étais roi*

Deze drie voorstellingen op een week tijd golden als CORIJNs 'trois débuts'. Het was lange tijd de gewoonte dat de abonnees zich via een ballotage mochten uitspreken over de zangers die door de operadirecteur waren aangezocht. Nadat een zanger(es) zich in drie verschillende rollen had bewezen, stemden de abonnementhouders of hij/zij voor dat seizoen een contract kreeg aangeboden. Na zijn 'troisième début' telegrafeerde Corijn trots het resultaat aan zijn vader:

'Reçu par 12 non 148 oui.'

Corijn zou het vertrouwen van zijn publiek niet beschamen. Tijdens dat seizoen werd hij, onder meer, geprezen voor zijn Figaro in *Il barbiere di Seviglia*.

Gaandeweg zou hij trouwens steeds meer bufforollen gaan zingen. Het seizoen nadien werd hij door het Théâtre Municipal van Algiers gecontracteerd, maar al vanaf eind november 1894 treffen we hem aan als 'baryton d'opéra comique et d'opérette' in het Grand Théâtre van Toulon.

Het is niet duidelijk waarom hij al na enkele weken van Algiers naar Toulon verkaste. De pagina's die op die plek uit het album zijn weggesneden, vergroten alleen maar het raadsel.

In Toulon werd hij na zijn derde debuut alleszins met 114 stemmen tegen 11 in de harten gesloten. Maar een zanger is een zwerver en in het voorjaar van 1895 maakte Corijn deel uit van de cast die in de Opera van Limoges het zomerseizoen opende.

Tijdens de zomermaanden van dat jaar was hij dan weer verbonden aan het prachtige Casino Frascati in Le Havre waar hij zong in *Carmen*, *La Favorite*, *La Traviata* en *Zampa* (Ferdinand Hérold).

Ondertussen was Corijn - alias Corin, zoals hij meestal in Frankrijk werd genoemd - gehuwd te Paris X op 6 juni 1895 met de Parijse zangeres Félicie Laure Ducroquet (1862-1946), met als pseudoniem Félicie Levasseur. Deze sopraan had eerder al in verschillende Franse operahuizen gezongen en was ook een tijdlang verbonden aan het Théâtre Michel, het Franse theater in Sint-Petersburg.

Op 21 juli 1996 werd te ParisVII in de rue de Verneuil nr. 53 zijn zoon geboren met naam Robert Jules Marcel Corijn.

Voor het seizoen 1895-1896 werd het zingende echtpaar samen geëngageerd door het Grand Théâtre du Capitole in Toulouse, zij als 'chanteuse légère', hij als 'baryton d'opéra-comique'. Ook in Toulouse werd hij geprezen om zijn warme, soepele stem met een vol en krachtig medium, en om zijn podiumprésence en zijn acteerprestaties. Belgische operazangers genoten toen in Frankrijk een goede reputatie, getuige deze regel uit een versje dat in Toulouse aan hem werd gewijd: '*À nous rendre des barytons / Qui chantent juste à tous les tons / Le Belge excelle!*'

Tijdens het seizoen 1896-1897 was het koppel Corijn - Levasseur verbonden aan de Opera van Reims, het jaar nadien verscheepten ze naar Avignon, maar in de winter- en lentemaanden van 1898 freelanceten ze. Op hun concerten zongen ze, bijvoorbeeld, het duet *L'Angélus* van Cécile Chaminade en de eenakter voor sopraan en tenor *Une ruse de Pierrette* van de Belgische componiste Eva dell'Acqua. Later dat seizoen traden ze ook op in Athene en Istanbul, waar ze samen in Gounods *Philémon et Baucis* stonden, zij als Baucis, hij als Jupiter. En tijdens de zomermaanden verzilverden ze hun talent in badsteden als Blankenberge, Oostende en Duinkerke. De toeloop van een begoed burgerlijk publiek deed in de loop van de negentiende eeuw

kuuroorden en kustplekken een gevarieerd cultuurprogramma ontwikkelen met tentoonstellingen, theatervoorstellingen en concerten. Amusement, ontspanning en cultuur maakten inherent deel uit van de wellness- en gezondheidskuur en daarin had muziek een prominente plaats: 'Musik als Heilung'. Zo groeiden badsteden en kuuroorden uit tot lucratieve etappes in het nomadenleven dat rondreizende zangers en virtuozen doorheen Europa voerde. Voor de meeste musici waren die zomerengagements welgekomen of zelfs noodzakelijk, omdat ze na afloop van het reguliere opera- en concertseizoen niet meer betaald werden.

De albums eindigen in 1898, maar dan moest het voor Adolphe Corijn eigenlijk nog echt gaan beginnen. Rond de eeuwwisseling kon men Adolphe Corijn aan het werk zien in verschillende Parijse operahuizen, zoals het Théâtre de la Renaissance, de Opéra Populaire en het Théâtre Lyrique. Hij zong ook nog in Nantes, maar rond 1907 moet hij naar België zijn teruggekeerd.

Tijdens het seizoen 1907-1908 stond hij in de Muntchouwburg te Brussel in *La Bohème*, de geliefde opera van Giacomo Puccini

Vanaf 1908 was hij verbonden aan het Théâtre Français in Antwerpen. Dankzij zijn grote internationale ervaring in Franse operahuizen bleek hij al vlug de geknipte figuur om vanaf het seizoen 1912- 1913 het Théâtre Français in Antwerpen als directeur te besturen. Op de jaren van de Eerste Wereldoorlog na, die hij als vluchteling in Londen doorbracht, zou Corijn de Franse Opera in Antwerpen tot zijn dood in 1933 leiden. Maar dat is een ander, lang en boeiend, verhaal.

Corijn was een getalenteerd man, dat is wel duidelijk. Naast zijn drukke en succesvolle activiteiten als zanger en operadirecteur, componeerde hij ook liederen die hij bovendien in eigen beheer publiceerde.

In de bibliotheek word ook een deel van zijn muziekbibliotheek bewaard, met daarin heel wat aan hem opgedragen composities. Daaruit blijkt dat hij bij gelegenheid ook in het Nederlands zong. Uit een handgeschreven opdracht van Jan Blockx leren we dat Corijn diens Sinjorenlied (op tekst van Pol De Mont) creëerde, een lied dat werd uitgegeven 'ten bate van het praalgraf voor Peter Benoit'.

Hieronder nog enkele foto's van Adolphus Corijn tijdens zijn talrijke optredens:

Optreden van Corin samen met Gavelle in de komische opera 'Les Dragons de Villars' van Aimé Maillart

Uit de opera 'Quo Vadis' van Jean-Charles Nougès

Corin met Petit Lowena en Petit Jack in de opera 'R.I.P'. van Marcello Giordana

Corin in de opera-bouffe 'La petite mariée' van Charles Lecocq

Corin in de rol van Marquis de Saluces in de opera 'Grisélidis' van Jules Massenet